

Na pitanje, što će biti u slučaju, kad se ipak ne bi postigao sklad, ja bih odgovorio, da prevladava onaj, na čijoj je strani prirodno pravo. A to je nesumnjivo dom, zapravo roditelji. Prirodno je pravo jače od pozitivnoga u svakom takovom slučaju.

Koliko razumijevanja autor ima za jednu harmoničnu kolaboraciju u konkretnom obrazovno-odgojnome radu, pokazuju njegove brižno izvedene opaske, što se odnose na fizička i duševna svojstva djeteta (str. 18—29). U otsjeku »Uvid u psihologiju omladine« (str. 29—38) postavlja dr. P. odmah u početku sasvim ispravnu tvrdnju, da nema ničega u duševnom životu odgajnika, što ne bi trebalo da zanima odgajatelja. Prema klasifikaciji: spoznajnomisao, čuvstveni i voljni život, veže dr. P. izbor metode u postupku odgajatelja kod odgajnika. Treba tek istaći, da se na taj specifični život odgajnika mora osvrutati i škola, a ne samo dom. Autor bi nas zadužio, kad bi ovo opširno i važno polje praktičnoga pedagoškoga rada obradio potanko i opširno. Onda bi on sâm kao pedagog nadošao na to, da je izgrađivanje ličnosti na podlozi moralne jake svijesti najodlučniji i najvažniji posao kod svakoga pojedinca. Tu bi se dakako morao opredijeliti i prema i pitanju religijskog odgoja, bez kojega, po našem uvjerenju, nema pravog odgajanja. Ili ako ima odgajanja, nije ono pravo, nego je jednostrano i nepotpuno. U ovim kratkim svojim izvodima nije dr. P. zauzeo nikakovoga stanovišta u tom pitanju, koje je danas kao i uvijek, i važno i savremeno.

Na polju praktične pedagogije ili bolje na usklađivanju između teoretske i praktične pedagogije dr. P. je već do sada imao lijepih uspjeha, pa je i ova njegova radnja tome jedan dokaz. Želimo, da nastavi svojim radom na polju, koje odgovara njegovim lijepim sposobnostima.

Dr. A. Živković.

Ter Haar Franciscus: Casus conscientiae de praecipuis hujus aetatis peccandi occasionibus, quos proposuit et solvit. Taurini-Romae 1934, Ex officina libraria Marietti, 8°, str. VIII 184, Lit. 10.

Villanova Gerster a Zeil Thoma, O. M. Cap.: De integritate confessionis tractatus moralis compilatus. Taurinorum Augustae 1934, 8°, str. VIII 114, Lit. 5.

I. Veoma je dobra misao, da se iz opsežnih djela »casus conscientiae« izluče pitanja, koja ispovjednicima češće dolaze u ispovijedaonici, pa da se obrade opširnije i savremenije. Priznati valja, da se u tim kazusima često vuče po koja misao ili rješenje, što današnjem našem poimanju ne odgovara. U ovoj su knjizi uzeti na oko, »occasionarii i recidivi«, pa su rješenja novijeg datuma, a upute i obrazloženja izvedena pod vidom naših prilika i naših dana.

U prva su 3 članka t. j. u prvom otsjeku obradena načelna pitanja: de occasione proxima, proxima voluntaria, proxima necessaria; u drugom dijelu u 10 članaka pojedinačni slučajevi: o školi, knjigama, plesovima, kazalištu, kinu, sastancima među mladim svijetom, konkubinatu, odijevanju žena, radiju i gostionama.

U svim se svojim izvodima autor poziva na svoje veće djelo: »De occasionariis et recidivis« (izašlo 1927, XVI 449 kod Marietti-a), koje je stručna kritika pozdravila kao djelo ozbiljno, temeljito i iscrpivo. I autorovo nastojanje, da u rješenju ovih pitanja stupa između rigorizma i laksizma, aplikujući nauku sv. Alfonza našim današnjim prilikama, valja reći, uspjelo je. Kao i u drugim pitanjima, ne će se svatko na vlas uvijek složiti s njegovim rješenjem, ako u pojedinačnoj stvari baci težište na drugu stranu, nego što je baca autor. Ali to nipošto ne smeta, a da se svaki dušobrižnik ovim djelom ne posluži kao sigurnim provodičem u ispovjedaonici.

2. Polazeći od riječi sv. Alfonza: svaki je ispovjednik u stanju ot-sude, koji sjeda u ispovjedaonicu bez dostatnog znanja, autor hoće, da dozove u pamet svakom ispovjedniku, što se ima tražiti od pokornika, da mu ispovijed bude potpuna i s formalne i s materijalne strane. Dodao je par riječi i o pouci, ispitu savjesti, ponavljanju ispovijedi, generalnoj ispovijedi, te jedan niz praktičnih slučajeva, što ih rješava u duhu svojih izvoda. Preporučujemo ovu knjižicu i našim svećenicima, da osvježe i u potpunosti svoje stečeno znanje.

A. Z.

A Lojano Seraphinus: Institutiones theologiae moralis cura P. Mauri a Grizzana editum, vol. II, 8°, str. 679, Taurini 1935, Mario E. Marietti, cijena Lit. 25.

O prvom svesku ovoga djela bilo je govora u našem časopisu (B. S. br. 4/1934). Drugi svezak obuhvata: teološke kreposti, zapovijedi dekaloga, osim šeste i sedme, zatim neke crkvene zapovijedi: o postu i nemrsu, te o cenzuri i zabrani knjiga. Sav je taj materijal iznesen u jednom vrlo preglednom, logički i stvarno raspoređenom obliku, stilom bespri-kornim. Nauka, koju zastupa autor rijetko se gdje dijeli od danas opće usvojenog mišljenja u pitanjima, koja se ovdje obrađuju. I gdje se autor odvađa od drugih, kao na pr. u pitanju restrictio mentalis, dobrim razlozima zastupa svoje mišljenje.

Manje mi se sviđa zastupanje misli: da je hipnotizam per se illicitus; što nema savremenih izvoda glede rata prema modernom oružju; da pitanja iz V. zapovijedi (o samoubijstvu, abortusu, sterilizaciji i sl.) nisu obrađena više i sa socijalnog gledišta, koje dijelom utječe i na moralnu ocjenu čina.

Ali u glavnom i u pojedinim dijelovima, koji su ovdje izneseni, djelo zaslužuje svako priznanje. Ponavljam, što sam rekao za prvi svezak: ono ne ide za tim, da se istakne originalnošću, nego se ističe solidnošću nauke i preglednom razdiobom gradiva.

A. Ž.

Behn, Siegfried, Einleitung in die Metaphysik, 8°, XVI—327 S. Freiburg i. Br. 1933, Herder. Stoji 6,80 ili vezano 8,40 maraka.

Przywara, Erich, S. J., Analogia entis. Metaphysik. I Prinzip. 8°, XVI—154 S. München 1932, Kösel — Pustet. Stoji vezano 6,20 maraka.

1. — Pod skromnim naslovom »uvod u metafiziku« objelodanio je pisac ovo djelo kao pripremu na veći sistematski prikaz čitave metafizičke nauke. Pozivajući se na pouzdanost zdravog razuma razlikuje »prapredmete« (3—42) prije svega u smislu znakova, pojmova i takozvanih predmeta.